

441.

Պրոլետարներ բոլոր յերկրների, միացե՛ք.

Վ. Ա. Ն. Ա.
ԺՈՂՈՎՐԴԱԿԱՆ ՅԵՐԳԵՐ
ԱԶԳԱԳՐԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎԱԾՈՒ

ՀԱՎԵԼՎԱԾ Հ. Խ. Ս. Հ. ԳԻՏՈՒԹՅԱՆ ՅԵՎ ԱՐՎԵՍՏԻ ԻՆՍՏԻՏՈՒՏԻ № 1 ՏԵՂԵԿԱԳՐԻ

Զ Ա Յ Ն Ա Գ Ր Ե Ց Ի Ն

ՍՊԻՐԻԴՈՆ ՄԵԼԻՔՅԱՆ ՅԵՎ ԳԱՐԵԳԻՆ ԳԱՐԴԱՇՅԱՆ

784.4
5-49

1240
հոգար

Հ. Խ. Ս. Հ.

ԳԻՏՈՒԹՅԱՆ ՅԵՎ ԱՐՎԵՍՏԻ ԻՆՍՏԻՏՈՒՏ

Վ. Ա. Ն. Ա.
ԺՈՂՈՎՐԴԱԿԱՆ ՅԵՐԳԵՐ

ԱԶԳԱԳՐԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎԱԾՈՒ

ՀԱՎԵԼՎԱԾ № 1 ՏԵՂԵԿԱԳՐԻ

ՁԱՅՆԱԳՐԵՑԻՆ

ՍՊԻՐԻԴՈՆ ՄԵԼԻՔՅԱՆ ՅԵՎ ԳԱՐԵԳԻՆ ԳԱՐԴԱՇՅԱՆ

Ա. Ռ. Ա. ԶԱԲԱՆ

Վերջին պատերազմի հետևանքով թիֆլիս ապաստանած վանեցի գաղթականների ներկայությունից ոգավիժով իմ նախկին աշակերտ (այժմ բրժիշկ) Գ. Գարգաշյանը և յես ձեռնարկեցին 1917—18 թվականներին նրանց մեջ ղեռ կենդանի պահված ժողովրդական յերգերը կորստից ապաստելու, ձայնագրելու:

Ֆոնոգրաֆով հավաքելու մասին խոսք լինել չեր կարող, յերբ ամենատարբեր կենսական պայմաններից զուրկ եյին մարդիկ այդ շրջանում: Այդ պատճառով վստահություն ունեցանք իրագործելու մեր առաջադրած խնդիրը, հիմնվելով մեր ունեցած փորձառություն վրա այդ ասպարիզում, մանավանդ վոր՝ ինչպես հետաքրքրվողն ինքն ել կտեսնի, յերաժշտական հորինվածքի տեսակետից այդ յերգերը «պարբերի» այն միջատյուր տեսակին ես պատկանում, վորպիսին գյուղացին կարող ե հարյուր անգամ յերգել, առանց աչքի ընկնող շեղումն թույլ տալու իրեն:

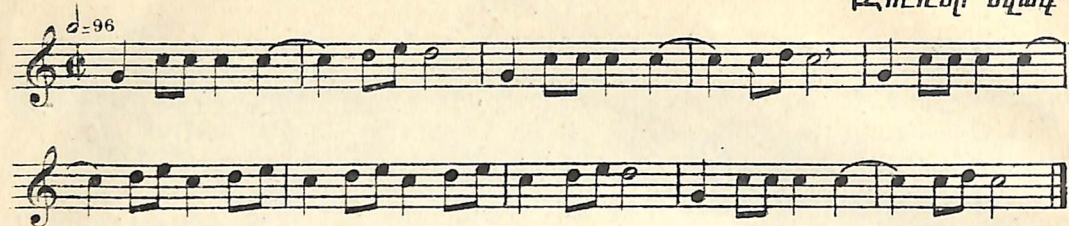
Ձայնագրեցինք հարյուրից ավել յերգեր, բոլորն ել Վանի կամ նրա մոտակա շրջակայքի վերաբերյալ: Մրանցից առայժմ Գիտություն և Արվեստի Ինստիտուտի հրատարակությունը լույս ե տեսնում առաջին հիանյակը, իբրեւ առաջին պրակ Վ ա ն ա ժ ո ղ ո վ ղ ա կ ա ն յ երգերի, մնացածը թերեւս լույս կտեսնի առաջիկա տարում:

Յերգերի խմբավորումն ու դասավորումը կատարվել ե նույն սկզբունքներով, վորոնցով առաջնորդվել եմ տաս տարի առաջ «Շիրակի յերգերը» հրատարակելիս, այսինքն՝ դասավորված ես ըստ գամմայական կազմության և ըստ ձայնական ծավալի (հիմնաձայնից հաշված), ժողովածուն ուսումնասիրողներին մեծ ղյուրություն տալու համար, վորովհետեւ այդպիսով նման ե իրար վարիանտ կազմող յերգերը ի մի յեն խմբվում ե ժողովածուն պարզ պատկեր ե ընդունում:

Միայն այստեղ յերգերն ու պարերգները չեն բաժանված իրարից, վորովհետեւ այդ յերգերից 65-ը արդեն յերգողների կողմից «գյոնդ» (շրջապարի

13. ՔԵՌԾԻ Ե. վարիանտ
(գլոնդ)

Զուռնի նվագ

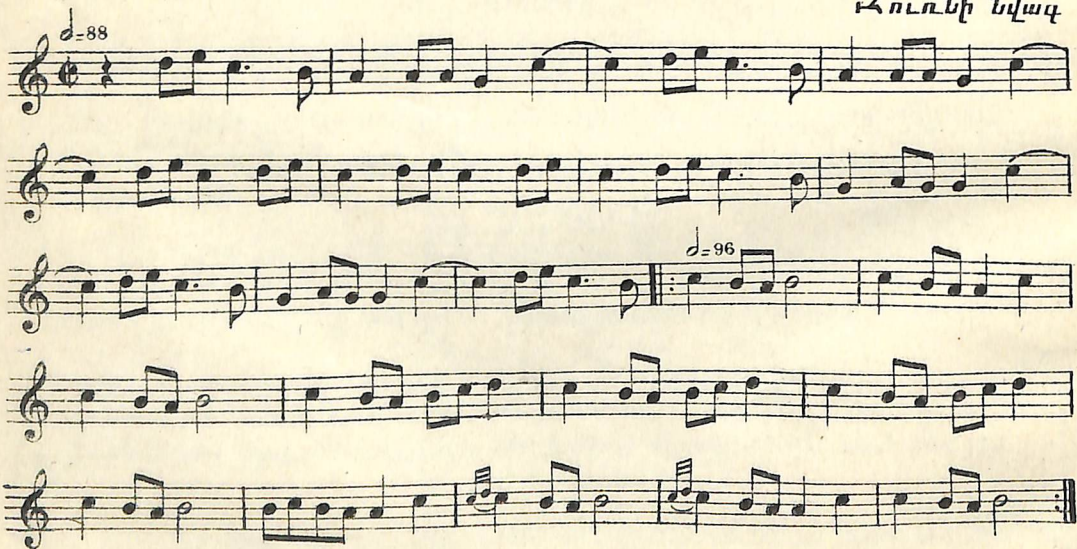
14. ՄԱՐԿՈՒԽԻՈՒ Բ. վարիանտ
(գլոնդ)

Զուռնի նվագ

15. ՄԱՐԿՈՒԽԻՈՒ Գ. վարիանտ
(գլոնդ)

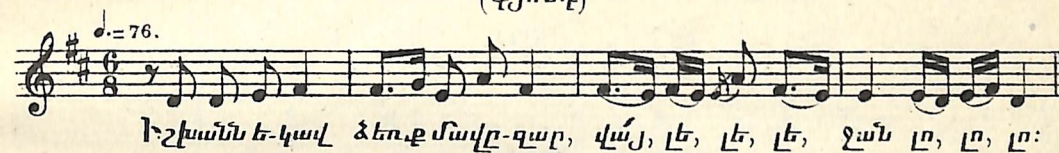
Զուռնի նվագ

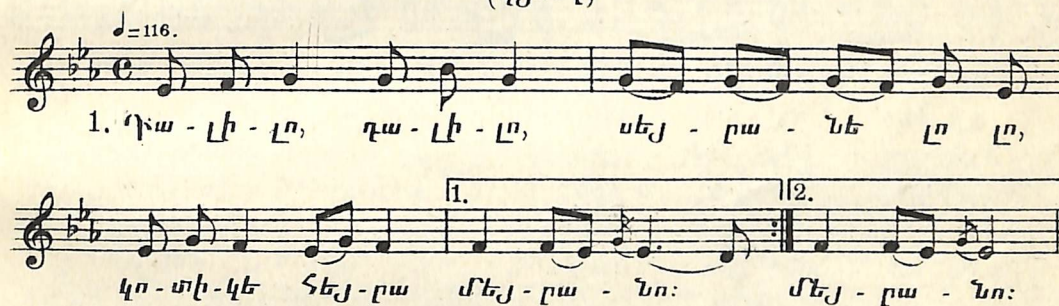
16. ԵԽԶԻ ԵՐԵ ՔՅԵ ՖԵՍ ԵՌՆԵՄ

17. ԻՇԽԱՆՆ ԵԿԵՎ,
(գլոնդ)

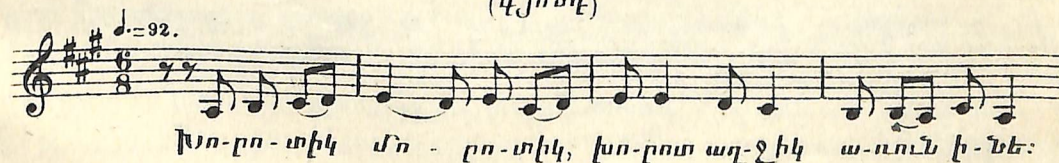

18. ԳԵԼԻ ԼՈ
(գլոնդ)

2. Դալիլո, դալիլո ջանըման, 3. Հով ծառը տակ վառ կանեմ,
Օար չեմ տեսեր քեզ նրման: Իմ բոյ, քո բոյ բար կանեմ:
4. Հապիկը դարահի կանեմ,
Դալմեն քո սըրտով կարեմ:

19. ԽՈՐՈՏԻԿ ՄՈՐՈՏԻԿ
(գլոնդ)

20. ԼՈ, ԼՈ, ԼՈ ՆԴՐԻՆ

(գլոխ)

♩=104

Լո, Լո, Լո, ա - դը - Լե, Լո, Լո, Լո,

ա - դը - Լե ա - դը - Լե Լա - բայ սու - բա - յա,

ճա - բը խե նը - մե ֆայ - դա - յա:

21. ԿՅԵԼԵ ԿՅԵ ՄԵՐԻՆ

(յերգ)

♩=72

Կյա - Լա քյա մա - բե, վախ.

գի տա - բան-ջա	մին, քյա Լա	քյա մա	բե	վախ:
գի նըս - տը - ցու - ցին,	"	"	"	"
մին դըր - ներ թա - լին,	"	"	"	"
պար-ցեր շա - բե - ցին,	"	"	"	"
մո - լեն բըր-բըր - թայ,	"	"	"	"
չեռն են - տեղ յե - ռայ,	"	"	"	"

22. ՍՐՄԱՎՋՐԻ ԴԵՐԻՆ ԴՐՐ

♩=72

Սը - մա - վար - տա բան ո - դեն, չը կըշ -

Սը - մա - վա - բի դա - բին-դըր, դյորթ թա -

- տա-ցան ա - նուշ խոտեն. նայ, նայ, նայ, նայ, նայ, նայ, նայ, նայ,

- բա - ֆին գյա - լինդըր. " " " " " " " "

23. ԳՅՈՒԼԵ

♩=104

1. Գյու - Լա: Զիթ պը - Լու - վըդ պուտ, պուտ,

չան աղ - ջիկ քյո աչ քե - բըդ կա - պուտ:

2. Գյու - Լա: Այնքալ ես դանգի հովին, շան աղ ջիկ,
քամին տա սիվտակ դոշին:

3. Գյու - Լա: Բըրոխադա բերվի շան տղա,
թոդ շան տղեն երվի:

24. ԼԵԼՈՒԽԵՆ

(գլոխ)

♩=88

Պեո - պիկ մի քե - Լե Լա - Լու - խան

Փուշ կեւ նի տո - Լե Լա - Լու - խան

Եռ-նենք ջուխ - տըմ սուլ " " "

Խայ-նենք դյո - բե - դոր " " "

Երթանք Երերին, Լըցնենք Սուրահին,
Վոշխար վեր բերին, Եռնենք նուկիմ յեղ,
Լըթենք Թուխ Մաքին, Եռնենք ծըվածեղ:

• Երերին Վասպուրականի գյուղերից

25. ՆՍ ՈՐ ՄԵՐ ՏԵՐՏԵՐ ԶԻԿ ԵՄԵՑ

(գլոխ)

♩=84

1. Ես որ մեր տեր - տեր գիկ ա սաջ.

2. Ես ել մեր տեր - տեր ա - սա - ցի.

ինչ խո - բո - տիկ ծեռ - ներ մոլ - նես:

ծեռ - նո - ցըմ պե տը - նեմ ի - նե:

3. Ես որ մեր տերտեր գիկասաջ. ինչ խորոտիկ աչքերմ' ունես,

4. Ես ել մեր տերտեր յա սաջի. տեղտիր մը պե տընեմ ինե:

• Եռաջին անգամ գլոխ դաշին Ե յերգում, յերկրորդ անգամ նույնը պարողները:

26. ԲՈՒԹԱԿԻ ՅԵՐԳ

(կենտպար)

♩=88

Զարկ բո - լո - ճիկ, զարկ, տյու զարկ յես խա - դամ.

Ղա - ճիկ տյու պա - ղի, սա - բակ տյու. քա - ղի:

• Կերակուրը դաշտ տանելիս գեղջկուհին հրապուրվելով դաշտային միջատների տըվտըվտոցով, սկսում Ե պարել նրանց նվագակցութան տակ ու յերգել:

27. ՄՈՒՐԵՑԿԵՆ ՆԵՋԵՅԻ ՅԵՐԳԻ

(Ողորմություն խնդրելիս)

♩ = 84.

Մա - րան շեն տան տը - դա,
 Նա - զեն պառ - վը - ցե - ըն,
 Մա - րան մե կտոր ա - լյուր,
 Մա - րան դե - շոտ ա - լա,

Մա - րան տու ամ - չը - ցի,
 Նա - զեն մի խաղ - ցու - ցի,
 Մա - րան մե կտոր ըմ - խաց,
 Նա - զեն գը - նա - լու - ի:

28. ՄԵՄԱՐՈՒ

(գլոնդ)

Զուռնի նվագ

♩ = 80.

29. ՀԵՄԱՐ ԳՅՈՒՂ, ՀԵՄԱՐ ՎԵՐԿ

(գլոնդ)

♩ = 80.

Մա - մը գլու, հա - մը վարդ հա - մը նար - գիզ,
 Օն - վու կը - ռունկ յեր - կեն վիզ.

Թուր լու - լու Թուր լու - լու Թուր վի - ռա - նե:

2. Ենո բաբո կարքյա գիս

Թուր լու - լու մի տար գիս Թուր լու - լու...

30. ՎՐԶԱՄՑՈՑ ՅԵՐԳԻ

(գլոնդ)

♩ = 80.

Շ - ին մեր յառ - ձը - վեն փախ լինքս լինքս կա - տու. - տու:
 Շ - մոթ մեզ մը - նալ [redacted] խար - կա - - տու:

II.

31. ԿՆԱՄՑԻՆԵՐԻ ԳՅՈՒՆԴԵ

♩ = 160.

Լուս - նակ ա - նուշ պու - լո - ռա, տա - նը - մը նա, նա, նըմ նա, նա:
 Մըջ Թուխամպին մո - լո - ռա, " " " " " " " "
 Ն - լանք սա - ռեր քաղ - ցըր նուշ վալ ա նուշ, ա - նուշ, ա - նուշ:
 Պո - պիկ վոտ - ներ կեր - ներ փուշ " " " " " " " "

32. ՇԻՐԱՄԱՅՈՒ ՅԵՐԳԻ

(հարց ու պատասխանով գլոնդ)

♩ = 92.

(հարց) Վըր տյու ել - նես խե - ռանց խը - ռուվ, խե - ռանց խը - ռուվ,
 Ի ԼԻ ԼԻ տի ԼԻ ԼԻ. (պատաս.) Ես ել կենեմ ճուր ճուր խավոդ
 Կախ - վեմ Թը - փուվ, կախ - վեմ Թը - փուվ Ի ԼԻ ԼԻ ԼԻ ԼԻ ԼԻ:
 Վըր տյու ել - նես ճուր ճուր խավոդ, կախ - վեմ Թը - փուվ Ի ԼԻ ԼԻ...
 Յես ել կենեմ սուր սուր տանակ, գամ քեզ կըտրեմ, գամ քեզ կըտրեմ,
 Ի ԼԻ ԼԻ...

33. ՊԱՐԻ ԼՈՒՍ ԿԵ

(գլոնդ)

♩ = 84.

1. Պա - ռի լուս քե կե - վորք ա - դա, խան ա - միր ջան ա - միր:
 2. Աս - ծու պա - ռին կըռքե Տի քրան, " " " " " " " "
 3. Կո աբաբեն կուտաս քըրա,
 4. Թողջ աբաբեն յես քե ծառա:

34. ՍԱՐԵՐԻ ՀՈՎԻՆ ՄԵՐՆԻՄ

♩ = 60.

1. Սա - ռե - ռի հո - վին մեռ - նիմ, յա - ման յար,
 շեկ յա - ռիս բո - յին մեռ - նիմ, յար, յար:
 2. Յերեք որ ա չեմ տեսե, յաման յար,
 Տեսնողի աչքին մեռնիմ, յար, յար:

35. ԼԱՃՈՒ ՄԵՐ (Այգեստանում)

♩ = 84

Լա - ճու մեր, Լա - ճու մեր ել - նի ի - կին
 Լա - ճու մոր, Լա - ճու մոր կան - դըմ կոտ - ընք
 Աղջ - կան մոր, աղջ - կան մոր ան - խամ վը - ռոշ,
 Աղջ - կան մոր, աղջ - կան մոր կա - պուտ մի - նայ,

վարդ խո - տո - տա, Լա - ճի պի - ըե Լաճ:
 շար - բաթ ա - ըեք, Լա - ճի պի - ըե Լաճ:
 ան - դրե փը - ֆիկ, քյա - ճի պի - ըե քյաճ:
 ծավ - ըե վը - ռոշ, քյա - ճի պի - ըե քյաճ:

* Անդրե փըֆիկ = կորկոտի մանրունք:

36. ՏՈՒ ԱՆՈ (գյոնդ)

♩ = 84

Տո, Լա - ո. տո, Լա - ո. Մեկ որ մենք
 Մեզ - նից մեկ
 Են գի - նին,
 Են լու - սին,
 Են աստ - ղեր,

Ժողվանք կյա - ցինք վո - ըո - շաճ տեղ ու - ըա - խու - թեն:
 վե - ըուց ա - սաց ե - կեք չա - նենք տը ղե կու - թեն:
 կար - միր գի - նին թող գա ֆը - ռա մեջ մեր գըլ - խին:
 պանցրիկ լու - սին թող շըղ - շը - ղա վեր մեր գըլ - խին:
 պեճ պեճ աստ - ղեր թող պըս - պը - ղա վեր մեր գըլ - խին:

37. ՄԱՐԿԱՐԿՈ ՎԱՆԱ, ՄԱՐԿԱՐԿՈ ՄԱՅՎԱՆ՝

♩ = 80

Մը - կը - կո վա - նա, մը - կը - կո մեյ - վան:

Տյուլ ե - լեր ես կեր - թաս բաղ - չեն,
 Կը սրու - սը - ռա ճայ - տիդ մաղ - ճեն:
 Տյուլ կը քե - լես յա - նա, յա - նա,
 Սիրտս ա - ըե - ըես բի - թուն յա - ըա:

* Այս յեղանակով ե յերգվում „Յեղունըկե յերգը“ տես „Պանդուխտ վանեցի“, 126 յերես:

ՅԱՐ. 669

38. ՆԱՆՆԻ ՊՐՏԵՐ՝ (գյոնդ)

♩ = 96

- Նայ Պը - տեր նա - նի Պը - տեր, նայ Պը - տեր նա - նի Պը - տեր:
 Ա - կոփ ե - լի փայլեն փախի, ա - ղա փաշեն մարդ կը - կախի:

* Պըտեր = Պտիկ - հայ կնոջ անուն:

39. ՄԹՐԻՐԱՆԵՐԻ ԿԱՊԻԿ ԽԱՂԱՑՆԵԼՈՒ ՅԵՐԳՐ (վանա շրջանում)

♩ = 100

1. Ա - դա - լի Ա - մաստն եմ, Նըխ - շունիկ Ա - մաստն եմ:
 2. Խո - բո - տիկ Ա - մաստն եմ, Զու - վա - լի Ա - մաստն եմ:
 3. Ա - դա - լի Ա - դա - լի, Զու - վա - լի Զու - վա - լի:

40. ԿԱԿՕՄԱՆԱ ՁՈՐԱՆ ԵՄ (գյոնդ)

♩ = 69

Վա - կըզ - մա - նա ծո - ըեն եմ,
 Ծո, Խը ղա, Խը - ղա, մեր մը - շակ,

Գյուլ բա - ղի խըն ձս - ըեն - եմ:
 Ա - ըե քյա - ղենք մա - նու - շակ

41. ԱՇԽԱՐՀ ԱՆՆԻ ԹԱՆԱՆ ԵՐ (գյոնդ)

♩ = 144

(մենակ) 1. Ա - շ - խարհ ա - լան թա - լան եր,
 խմ յար քեզ - նից ա - ալ եր

(խունք) նա - ըայ, նա - ըայ, նա - ըայ ջան:

2. Պարզի ծառեր պանցրը եր,
 Սիրած յարը փաղցրը եր:

42. ՀԱՄԱՐ ԳՅՈՒԼ, ՀԱՄԱՐ ՎԱՐԴ (գյոնդ)

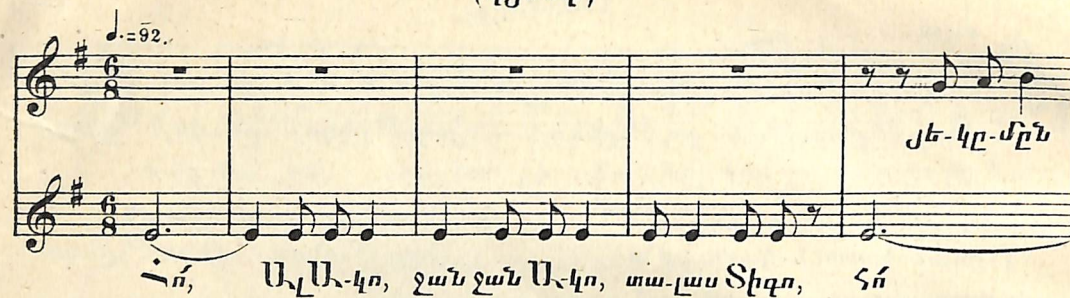
♩ = 120

Համը գյուլ համը վարդ, համը նարդիդ, ծո - վու կրուսնկ յեր կեն վիդ:
 Ա - նո բա - բո կար - գյաղիս. Թուջար մարդու մի տար գիս:

ՅԱՐ. 669

49. ԱՂ, ԱԿՈ՞

(ԳՅՈՆԴ)

* Յերգի բառերը մոռացված են: Թվերի անունները քրդերեն են, իսկ մնացած բառերը հայերեն: Թվերը շարունակվում են մինչև 100:

50. ԽՈՐՈՏԻԿ ՄՈՐՈՏԻԿ

(ԳՅՈՆԴ)

2. Յար խորոտիկ հա-ռուն ու վե, խո-րո-տիկ...
Թասիկ քու ձեռն լամբաքն յինե. »

* Բըմաշ = ծանրաշարժ.

1240
Հոգևոր

784
2-22

ԳԻՆԸ 1 Ռ.